Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція пôдъ ч. 4 улиця св. Антонього.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Подинокe число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 24. Середа 30 Сѣчня (11 Лютого) 1891. **Рôкъ I.**

Переглядъ політичный.

За причины промовы, яку пôдчасъ обнятія урядованя выголосивъ министръ Штайнбахъ до урядникôвъ министеріюмъ, пише *Presse*: „Панъ Министръ не розвинувъ ще теперь своеи програмы, але мимо того сказавъ слова великои ваги. Пôднѣсъ именно, що головною задачею администраціи скарбовои буде: удержувати и скрѣпляти здобутки черезъ попередника, дра Дунаєвского осягненѣ, а именно рôвновагу господарки державнои. Здобутки тѣ уможливили въ загалѣ самодѣльность господарки державнои. Обставины внѣшнѣ лежачѣ по за границями дѣяльности Министерства скарбу, впливають такожь на питанье, о скôлько администрація скарбу сповнить задачу, котра на неи жде. На кождый случай буде п. Министръ сповняти свôй урядъ яко урядникъ цѣсарскій буде всѣми силами стремѣти до осягненя зазначеныхъ цѣлей, и того самого надѣє ся ôдъ своихъ урядникôвъ.

О побутѣ Найдост. Архикнязя Евгенія въ Берлинѣ пише *Hamburger Correspondenz*: Враженье, яке ту зробивъ Найдостойнѣйшій Архикнязь Евгеній пôдчасъ удѣлу свого въ торжествахъ дворскихъ, по причинѣ крестинъ сына цѣсаря Вильгельма, лишить ся довго якъ найсимпатичнѣйше въ памяти всѣхъ, котрыхъ серця Найдостойнѣйшій Архикнязь уйнявъ собѣ своєю особою и успособленьемъ. Именно цѣсарь Вильгельмъ набравъ до него надзвычайнои симпатіи.

Поголоски, котрѣ ширять ся вже ôдъ якогось часу, що министеръ Gossler має уступити стають ся, чимъ разъ правдоподобнѣйшѣ. Такъ бодай судять *Ham Nachr*.

Нѣмецке центрумъ рѣшило; якъ скоро лишень буде опорожненый якій мандатъ посольскій, выбрати до парляменту одного зъ Єзуитôвъ нѣмецкихъ. Черезъ тоє хоче центрумъ дати Єзуитамъ способнôсть до оправданя и збиваня всѣхъ противъ нимъ ставленыхъ упереджень и клеветъ.

Въ складъ нового италійского габинету увôйшли: Rudini яко презесъ, зъ текою министра справъ заграничнымъ и тымчасово маринарки; Branca яко министръ робôтъ публичныхъ, тымчасово яко министръ почтъ и телеграфôвъ. Colombo яко министръ скарбу; сенаторъ Ferrois яко министръ правосудія. Тека министра просвѣты еще не обсаджена, офѣровано єѣ сенаторови Villarie-му.

Въ Берлинѣ повитано новый габинетъ дуже симпатично; загальна опинія несе, що Rudini лишаєсь вѣрный политицѣ трипримирія. Такъ бодай голосить цѣла праса нѣмецка.

Противно у Франціи, якъ доносить *Allg. Zeitung*, настало загальне негодованье. Rudini звѣстнымъ єсть приклонникомъ высвободженя Италіи зъ пôдъ економичного и политичного вплыву Франціи. Пôсля кореспонденціи зъ Италіи до дневникôвъ французкихъ, новый габинетъ такъ не ôдповѣдає ожиданямъ всякимъ зô становища французкого, що въ Парижѣ небавомъ стане всѣмъ тужно за уступившимъ Криспимъ.

Зъ Софіи пишуть до *Neue Fr. Presse*, що въ справѣ жалобы внесенои черезъ Россію о поданье притуловиска нигилистамъ, болгарскій министръ справъ внутрѣшныхъ зложивъ особну комисію котра пôдъ проводомъ досвѣдченого въ такихъ случаяхъ генерального секретаря Люканова веде строге слѣдство. Комисія та, має того тыждня представити радѣ министеріяльнôй результаты доходжень и свои внесеня, а тогды наступить ôдповѣдь на ноту россійску. Хотяй бы правительство не могло згодити ся на тверженье Россіи, що въ Болгаріи укрывають ся анархисти, здаєсь мимо того выдалить двѣста пôдданыхъ россійскихъ по цѣлôмъ розсѣяныхъ краю.

На дняхъ приймавъ князь Фердинадъ по разъ перший секретаря комисаріяту турецкого въ Софіи Решидъ Бея. Решидъ Бей дôставъ предпорученье ôдъ В. Порты, щобы въ ôдношеняхъ своихъ зъ правительствомъ болгарскимъ застосувавъ ся до бôльшости представителѣвъ державъ Европейскихъ.

Выборы парляментарнѣ въ Ишпаніи завели страшенно демократôвъ и опозицію. Демократы надѣяли ся побѣды ажь тогды, наколи заведене буде право загального голосованя и ошибли ся страшенно. Послѣднѣ выборы, при котрыхъ було вже застосоване право загального голосованя, выпали на користь консерватистôвъ, бо нарôдъ зôстаючій пôдъ впливомъ духовеньства пôповъ за єго примѣромъ. Здаєсь, що бувъ внѣшнѣй того: Conovas del Castillo, голова консерватистôвъ, наколи самъ допомагавъ до загального права голосованя. Пôсля послѣдного обчисленя выбрано: 28· послôвъ консервативныхъ, прихильныхъ правительству, а лишень 154 опозиційныхъ.

Акція передвыборча.

Зборы выборцѣвъ въ Калуши ôдбули ся дня 6 с. м. На зборахъ высказали выборцѣ вотумъ довѣрія послови Романчукови и поставлено єго кандидатуру на посла до Рады державнои.

Дня 3 н. с. лютого завязавъ ся въ Залѣщикахъ рускій повѣтовый комитетъ выборчій въ цѣли переведеня выбору посла до Рады державнои. Комитетъ складає ся зъ 13 членôвъ. Предсѣдателемъ комитету выбрано о. Евгенія

Мисіонарь

Отець Даміянъ.

(Конець).

„Проказа на нещастьє вже дуже ся розсѣла на нѣмъ, — пише дальше п. Clifford — но маю надѣю, що моя олива єму поможе, бо оголохненье єго зменшає ся и менше вже чує душности“.

„О. Даміянови помагають теперь два єго брата зъ того самого згромадженя и три сестры милосердія. Протестанскихъ духовныхъ на островѣ не ма, чомужь то католики всегда бôльше оказують посвященя ôдъ протестантôвъ?“

Отця Даміяна грызла та слава и розголосъ, якій вже за житя учепивъ ся єго дѣла. Часто писавъ, що бажає жити чужый для свѣта; гнѣвавъ ся навѣть и на своихъ найблизшихъ, наколи приватне єго письмо оголосили друкомъ. Говоривъ всегда, що не ма що голосити о звычайнымъ священнику, котрый сповняє свôй обовязокъ.

Отъ еще кôлька чертъ, котрѣ покажуть намъ найлѣпше, якимъ бувъ сей мужъ Божій. Коли лѣкарь добачивъ на нѣмъ перший проявы страшеннои слабости, якою заразивъ ся ôнъ ôдъ своихъ прибраныхъ дѣтей, боявъ ся єму сказати тоє, не знавъ бо, якъ о. Даміянъ прийме тоту горестну вѣсть. А однакъ святый сей мужь принявъ єѣ дуже рôвнодушно, що бôльше — радôсно. Зъ найбôльшымъ супокоємъ сказавъ: „Я всегда надѣявъ ся того, а ôдъ якогось часу бувъ я того певный“.

Коли п. Clifford докôнчивъ портретъ о. Даміяна, той споглянувши на него сказавъ: „Не гадавъ я, що слабôсть вже такій поступъ зробила“. А прецѣнь бувъ то мущина колись дуже хорошій, стрункій, о шляхотныхъ, правильныхъ чертахъ.

А найлѣпше вычитаєшь єго цѣлу душу ось въ тыхъ словахъ єго листôвъ.

Въ мартѣ 1889 пише ôнъ: „Сердечный привѣтъ для дорогого Clifford-а. Зволна ступаю дорогою креста и вскорѣ вже стану на моѣй Голготѣ“. Въ послѣднôмъ листѣ до брата пише: „Зваживши рôдъ слабости, якою Богъ зволивъ мене надѣлити, бою ся такъ часто до васъ писати. Вже теперь на добре єсмь слабый, але *всегда свободный и щасливый, бажаючи перше всего, щобы сповнила ся воля Божа на мнѣ*“. Послѣднѣ єго листи и слова повнѣ того супокою, якій лишень взнесла а правдива вѣра, та надѣя на свѣтляну будучнôсть, дати намъ може: „Можу еще, хотяй зъ чимъ разъ бôльшою трудностію удержати ся на ногахъ при престолѣ и не забуваю о Васъ. Але и вы молѣть ся за того, до котрого смерть вже надходить. О! кобы Богъ схотѣвъ мя скрѣпити и удѣлити ласки вытреваня и доброи смерти“.

Дня 30 марца приготовивъ ся до смерти, ôдправивъ сповѣдь зъ цѣлого житя, ôдновивъ обѣти монашескѣ, а другого дня принявъ послѣднѣ тайны. „Дивѣть на мои руки — сказавъ того дня до товаришѣвъ — якъ цѣлкомъ чорнѣють а раны гоять ся. То доказъ найлѣпшій, що смерть близько. Споглянѣте въ очи, тамъ достережете тѣ самѣ знаки. Вже тôлько прокаженныхъ умерло при мнѣ, що ошибати ся не можу. Смерть вже близько; хотѣвъ-бымъ еще побачити нашого доброго єпископа, але Богъ кличе мене вже до себе. Най буде Имя Єго возвеличене“.

До послѣднои хвилѣ бувъ супокôйный, веселый якъ звычайно.

— „Якъ-жежь Богъ добрый, що менѣ давъ потѣху тоту, що маю двохъ священникôвъ при собѣ! Теперь не лишає ся нѣчого, якъ повторити *Нынѣ отпущаєши*. Можу ôдôйти; бôльше туть я непотрѣбный“.

— Чи не забудете Отче тамъ въ горѣ на тыхъ, — котрыхъ тутъ сиротами лишаєте? — пытавъ одинъ зъ священникôвъ.

— О то певно, що єсли лишень буду мôгъ що выпросити, буду моливъ о ласку для тои оселѣ.

Алексевича, пароха зъ Торского, заступникомъ предсѣдателя п. Проскурницкого адюнкта судового, а секретаремъ о. Діонизія Рудницкого пароха зъ Бедриковець.

Комитетъ сей выбравъ чотырохъ делеґатовъ на зъѣздъ до Городенки, призначеный на день 9 н. ст. лютого, въ цѣли вспôльного порозумѣня дотычно дальшои акціи и поставленя кандидатуры.

Комитетъ предвыборчій завязавъ ся въ Сокали. Въ складъ его увойшли: о. крил. Роздѣльскій зъ Сокаля яко голова, о. крил. Паславскій зъ Белза, о. дек. Яюсь зъ Стенятина, о. Левицкій зъ Тартакова, о. Чернецкій зъ Сѣлця белского, а зъ селянъ: Михальчукъ зъ Бышова, Климчукъ зъ Поздимира, Лозиньскій зъ Городельця, Головка зъ Конотопъ, Малюца зъ Осердова, Худикъ зъ Вôльбова, Голишевскій зъ Варяжа, Манькутъ зъ Себечова и Томашескій, — вкôнци мѣщане сокальскй Яковъ Семенюкъ и Якимъ Лихограй.

До Przegląd-у доносять зъ Скалату пôдъ датою 4 с. м.:

Вчера ôдбули ся къ тутешнôй радѣ повѣтовôй передвыборчй зборы, котрыхъ цѣлею було выбрати комітетъ, щомає перевести выборы на посла до Рады державнои зъ судовыхъ округôвъ: Грималôвъ и Скалатъ. ъ зборахъ тыхъ взяло участь звышь 200 особъ. Саме число зôбраныхъ доказуе, якъ горячо занято ся справою, щобы выбрано посла, котрыйбы дбавъ лишь о добро краю. По ôдкрытю засѣданя гр. Щаснымъ Козебродзкимъ, презесомъ тутешнои рады повѣтовои, забравъ голосъ Янъ Вівіенъ, властитель добръ и посолъ на соймъ, котрый въ своѣй промовѣ зазначивъ доносимôсть сего выбору и высказавъ бажанье, щобы маючій выбрати ся посолъ, державъ ся програмы высказанои въ Соймѣ посломъ Романчукомъ, т. е. 1) щобы стоявъ вѣрно при престолѣ Габсбурґôвъ и вѣрѣ нашихъ батькôвъ; 2) щобы не глядѣвъ ласкавымъ и жадобливымъ окомъ на Россію. Гр. Козебродзкій доповнивъ ту промову, додаючи, що лишь такій посолъ есть пожаданый, котрый бы належавъ ео Кола польского, бо одиниця не може ничого вдѣяти а лишь въ спôлцѣ есть силою. Потôмъ выбрано на повѣтъ судовый Грималôвъ и Скалатъ по 23 членôвъ а тй выбрали тѣснѣйшій комітетъ, складаючій ся съ обохъ повѣтôвъ зъ 12 особъ, и такъ въ складъ тѣснѣйшого комитету увойшли: пп. гр. Козебродзкій, Басанъ Теодоръ, войтъ зъ Борокъ, дръ. Бѣлиньскій Тадей, нотарь зъ Скалату, дръ. Менцинскій Генрикъ изъ Скалату, Барилевичъ, судя зъ Грималова, Немецъ начальникъ суду въ Скалатѣ, дръ. Маврикій Розенштокъ, Романчукъ господарь зъ Коршмарки, кс. Валента парохъ зъ Грималова, о. Слюзаръ изъ Скалату, Ст. Кондзьельскій зъ Пôдволочискъ и Янъ Вівіенъ. Кандидата доси не поставлено.

Gazeta Lwowska доносить, що въ сѣльскôмъ буковиньскôмъ округѣ Чернôвцѣ-Садогура-Сторожинець поставили Русины кандидатуру сов. Винницкого, а Румуны барона Гормузакого.

Зъ куріи мѣстъ Городокъ-Перемышль кандидуе дръ Генрикъ Колишерь, властитель Черляньскои фабрики паперу.

Читаемо въ *Дѣлѣ*: „Члены-Русины жовкôвскои рады повѣтовои завязали дня 7 лютого 1891 передвыборчій комитетъ, независимый и ôдъ комитету „Народнои Рады", ôдъ комитету „Русскои Рады".

Поставленье кандидата наступить по порозумѣню повномочникôвъ жовкôвского комитету зъ делегатами комитетôвъ равского и сокальского на зъѣздѣ, котрый наступить найдальше за тыждень. Въ тôй цѣли упрашае ся компетентôвъ, щобы свои кандидатуры найдальше до пятниці 13 лютого 1891 на руки предсѣдателя комитету передвыборчого зголосили. Ôдъ комитету передвыборчого жовкôвского дръ. Дрималикъ предсѣдатель.

Архиепископъ вѣденьскій Груша, выдавъ окружникъ до духовеньства своеи епархіи, взбороняючій духовеньству кандидовати до рады державнои на пôдставѣ антисемицкои програмы дра Lueger-а.

Такъ само выдавъ епископъ кенигрецкій листъ пастырскій, въ котрôмъ упоминае вѣрныхъ, щобы до Рады державнои не обирали людей безбожныхъ, вина бо за лихй уставы спадае не лишь на послôвъ, котрй уставы тй ухвалили, но и на тыхъ, котрй згаданыхъ послôвъ выбрали.

Дръ Риґеръ поставивъ свою кандидатуру въ давнôмъ своимъ округѣ Прага — Нове Мѣсто. На случай паденя тои кандидатуры, загадавъ Риґеръ выцофати ся цѣлкомъ зъ арены политичнои.

Левъ XIII а Франція.

Праса вѣденьска розписуе ся и то дуже обширно надъ розмовою одного зъ вспôвредакторôвъ *Figara* зъ св. Отцемъ. Темату до розмовы подали звѣстнй освѣдченя кардинала Lavigerie, въ котрыхъ кардиналъ сей освѣдчивъ ся за дотеперѣшною формою правительства французкого, т. е. за республикою. Св. Отець всегда лишь зъ унесенѣемъ ôдзывае ся о великôмъ тôмъ апостолѣ чорныхъ. Такъ само высказавъ ôнъ слова найбôльшого узнаня поглядамъ архиепископа Картагены въ розмовѣ зъ згаданымъ редакторомъ:

— Такъ,—говоривъ св. Отець,—кардиналъ Lavigerie промовлявъ такъ, якъ ся належить, кобы лишень Французы хотѣли ôдповѣдно до слôвъ его заховати ся. Молоде поколѣнье повинно оперти республику на уставахъ добрыхъ, простыхъ, практичныхъ. Бою ся однакъ, чи не суть въ Франціи политичнй переконаня зависимй ôдъ моды. Слова кардинала Lavigerie, котрй зъ горы похвалили мы вже нашою санкціею выклкалибы ситуацію....

— Може за трудну, Отче святый? — перервавъ редакторъ.

— Кожда нова ситуація есть трудна. А однакъ лѣпше есть сотворити щось взглядно доброго, якъ терпѣти то, що есть дуже зле. Кто любить добру републику, поборюе лихо, бо кожде правительство мае двѣ стороны. Если можете сотворити щось лѣпшого якъ републику, зробѣть тое, но если се не можливе то сполучѣть ся до працѣ надъ будовою републики, а якою ѣе поставите, такою она и буде.

— Католицка партія у Франціи моглабы...

— Есть се хорошій сонъ, но сонъ лишень. Въ нынѣшныхъ ôдносинахъ числить ся на сто людей лишь трехъ добрыхъ католикôвъ. Католики повинни выступити зъ крестомъ въ рукахъ, щобы добре робити а не займати ся твореньемъ партій. Католики не почувають ся до солидарности, наколи йде о дѣла христіяньскй, але не бракне имъ почутя того, при полагодженю справъ публичныхъ. Католики повинни дѣлати солидарно, щобы ôдповѣдно вплывати на розвôй наукъ, на урегульоване працѣ на полѣпшенье долѣ клясъ робучихъ. То суть справы, котрыми заняти ся повинни католики, но Французы не умѣють еще сполучувати ся въ партіи.

Опôсля поспытавъ редакторъ св. Отця, що гадае о французскихъ уставахъ шкôльныхъ.

Уставы шкôльнй — ôдповѣвъ св. Отець — то суть гвалты кацерскй; навѣть много републиканôвъ не годить ся на нихъ, такъ бо вѣдай заручувано менѣ. Навѣть въ сферахъ правительственныхъ суть такй, котрй хотѣли бы здѣлати въ тôй справѣ деякй уступства. Що до справъ войсковыхъ, то знаю, що маете министра войны, которого всѣ уважають за дуже здôбного. Маете також вождôвъ и грошѣ. Можете одже займати ся справами внутрѣшными, не дбаючи о заграницю.

— Европѣ прецѣнь гровить безустанно война — зробивъ увагу редакторъ.

— То справа цѣлкомъ инша. Будучности нѣкто предвидѣти не може. Но если ся схотѣло подумати о заключеню ôдповѣдныхъ примирій, не тяжко булобы на довшій часъ утримати status quo.

Въ кôнци додавъ св. Отець, що пôсля его гадки, Францію дожидае свѣтла будучнôсть, наколибы лишень полишено переслѣдуванье невинныхъ. Бурливй часы выроблюють всегда добрыхъ христіянъ. Въ Франціи нѣколи не було бôльшихъ католикôвъ, якъ въ другôй половинѣ сего вѣку, а выросли они самй безъ всякихъ урядовыхъ вплывôвъ. Я прошу Бога, додавъ Святѣйшій, щобы слѣдуюча ґенерація у Франціи була подôбна теперѣшнôй.

Зъ чисто ôтцѣвскою любвôю высказанй въ тыхъ словахъ всѣ блуды, але и добрй стороны Франціи, котра до теперь була пересвѣдчена, що Ватиканъ, а его слѣдомъ и всѣ католики суть противнй дотеперѣшнôй формѣ правлѣня Франціею. Слова св. Отця, котрыми придавъ ôнъ лишень санкцію явно проголошенымъ засадамъ кардинала Lavigerie не суть новй. Якъ Церковь задивлюе ся на рôжнй формы правительства, се зазначивъ Левъ XIII ясно въ своѣй вѣкопомнôй енциклицѣ, о розвою державъ, здае однакъ, що тогды не звернула на нихъ Франція тôлько уваги, що теперь. Чи принесуть они пожаданый хосенъ то зависить ôдъ самои Франціи, но здае ся, що обава св. Отця оперта на основнихъ пôдставахъ, бо политичнй переконаня Франціи залежать дѣйстно ôдъ моды и капрису.

— Лиши менѣ твôй плащъ, якъ Илія свôй лишивъ.

— Щожъ робивъ-бы ты зъ нимъ? Тажь ôнъ цѣлый повный проказы — засмѣявъ ся умираючій.

Терпеливôсть безмѣрна пятновала послѣднй его дни. Лежавъ на землѣ, убогій, бѣдный, якъ найбѣднѣйшій зъ его прокаженныхъ, котрымъ все роздавъ; ледво потрафили его зневолити въ кôнци до того, що положивъ ся до лôжка.

Разъ еще 13 цвѣтня причащавъ ся; але вже не мôгъ говорити а стискавъ лишень сердечно руки своихъ товаришѣвъ.

Въ кôнци 15 цвѣтня перейшовъ супокôйно якъ бы у снѣ, до житя лѣпшого. По его смерти счезнувъ всякій слѣдъ проказы такъ зъ рукъ якъ и зъ лиця его.

Такъ закôнчивъ житье свое убогій священникъ. По его смерти доперва засѣяла цѣла величина его пожертвованя ся. Свѣтъ цѣлый спôзнавъ, якимъ героемъ бувъ той, кто житье свое посвятивъ для другихъ, кто душу давъ за братей своихъ.

Имя его залунало свѣтови, и каждый вѣрный, чи не вѣрный, дитина католицкои Церкви, чи еи ворогъ, каждый кôрно склонити мусить голову передъ именемъ о. Даміяна Венстеръ якъ бы склонивъ першій акатолицкій народъ Англіи. А такихъ героѣвъ суть тысячѣ, пôдъ одежею убогихъ монахôвъ, що выреклись всего, а поспѣшили въ найдальшй закутки свѣта, и тамъ понесли Имя Христове, и понизили ся и погорду прибрали для имени Христового. Ихъ найдешь всюда на найдальшихъ частяхъ Австраліи и Африки, середъ ледôвъ пôвночи и спеки полудня, всѣ несуть ту саму любовь, тй самй посвященя ся, зъ якимъ першй Апостолы спѣшили по цѣлому свѣту голосити правду Имени Христового.

А дальше;—героѣвъ тыхъ знайдешь пôдъ нужденною одежею слабыхъ невѣстъ — закôнницъ, що зъ мужескимъ серцемъ середъ граду куль, середъ мору и проказы тихою а ревною працею прославлюють Бога. Чи протестантизмъ, чи шизма, чи иншй облуды покажуть намъ такихъ героѣвъ? Тожь честь Церквѣ, котра такихъ мае борцѣвъ, честь борцямъ, що такои Церкви суть дѣтьми.

Е. Я. Луцыкъ.

Часть господарска.

О вывоженю мервы на поле.

Звычайно у насъ такъ роблять, що якъ дорога санна а худобою нема де заробити, ґазда бере ся до гною и возить єго пôдъ ярыну, особливо на подальшій полеткѣ своєи пашнѣ.

Вывозячи въ сѣчню и лютôмъ, бо въ марцю вже дорога ледащо, треба однакъ глядѣти, щобы праця не пôйшла на марно и пожитокъ зъ мервы не зменшивъ ся. Звычайно звалюємо єго на поли въ бôльшû або малû купки, не втолочуємо єго, не прикрываємо землею, зъ того выходить велика втрата, бо гнôй перепалює ся скоро, на ôдлигу перегниває борзо, и до весны остане єго майже половина. Не добре роблять и такû господарѣ, котрû, щобы имъ гнôй не перепаливъ ся въ купѣ, розкидують єго по поли особенно якъ пашня рôвна. Весняне сонце пригрѣє, вѣтромъ шугне и зъ гною выпарує все найжизнѣйше мастило для ростинъ, котрого земля замерзла не могла втягнути въ себе. А до того ще и рôля пôдъ гноємъ не розмерзає рôвно, та годѣ скоро взяти ся до єи весняной управы.

Шобы такû похибы а зъ того втрата не мали бôльше мѣсця, ось якъ намъ коло мервы ходити треба: Гнôй треба на поли складати въ подовговатû гребельки широкû на 2 або 3 лôктѣ, такû, щобы по нихъ кôньми и саньми можна было пересунути ся вздовжь. Такъ вдоптуваный кôньми гнôй збиває ся, стискає, не допускаючи приступу повѣтра въ середину, а за тôмъ не загрѣває ся такъ и не вѣгрѣє якъ настане весняна ôдлига.

Чимъ высша така гноєва гребля тымъ менше мерва загрѣває ся, однакъ не має она бути высша надъ два лôктѣ, а довга якъ кому до вподобы.

Уложивши вже весь гнôй въ таку греблю, треба єѣ зъ всѣхъ сторôнъ чисто ограблити, мерву обсмыкати и положити на верху въ круглякъ. Якъ єсть гноѣвка а маємо въ чôмъ єѣ вывезти на поле, добре єсть нею тую мерву пообливати, а ôтакъ єѣ землею разъ коло разу обсыпати ажъ зъ горою. Тоє доконче потрѣбне, а хотяй земля ще замерзла, не треба жалувати рукъ и сокирою або чаганомъ налупати грудъ, котрû на теплôмъ зною скоро розмерзнуть розсыплять ся и покрыють собою гнôй. А треба глядѣти щобы мервы не прысыпаной не было видно нѣгде.

Въ такій способъ гнôй задолованый не пропаде майже ничь, не втратить на своѣй силѣ, а такъ роблять найдосвѣдченнѣйшû рôльники.

Не треба спѣшити ся весною зъ розвоженьемъ и розтрясаньемъ гною по поли, але ждати ажъ рôля добре обсохне, щобы не гайно єго приорати. Приораный въ мокру землю не тôлько не принесе намъ жадного пожитку, але рôля ще стане гôрша и довгû лѣта буде родити такъ якъ-бы зôвсѣмъ не бачила мервы. Приорювати не треба глубоко, и чимъ земля звязлѣйша тимъ плытше приорати. Мѣсце, де лежала гребля зъ мервы, треба добре выскробати и розвезти землю по поли, иначе на тôмъ мѣсци збôже буйно ростуче выляже и змарнує ся.

Кроника.

— **Ц. к. Рада шкôльна краєва** именовала тымчасового учителя, Іоана Шопу, въ Ясенцѣ, сталымъ учителемъ школы єтатовой въ Ясенцѣ.

— **Ц. к. Судъ краєвый высшій** въ Краковѣ именовавъ Максимиліяна Агута, практиканта судового въ Краковѣ, авскультантомъ судовымъ для того округу.

— **П. Министръ** вѣроисповѣданя и просвѣты, именовавъ Антонього Свіенцка, веркмайстромъ при ц. к. заводовой школѣ для промыслу деревляного въ характерѣ сталого урядника державного въ XI-ôй клясѣ ранґи.

— **Письмо до Папы,** ось яке выславъ одинъ индийскій кацыкъ зъ Америки: „Великій, мудрый Отче — пише ôнъ — скажи головѣ Американôвъ, щобы не нищили нашихъ пашень, и бôльше не убивали нашихъ жѣнокъ. Ты можешь бути посередникомъ межи ними а нами, якъ намъ тоє сказавъ новый чорненькій отець Дусантонъ (мисіонарь). Якъ се вдѣєшь, дамо тобѣ подарунокъ, байвола, котрого вбьємо и шкôру зъ него тобѣ пошлемо". Папа мавъ писати до президента сполученыхъ Становъ, уймаючи ся за бѣдними индийцями, однакъ не за обѣцяну шкôру байвола, якъ легко змѣрковати.

— **Телеграфична выдумка** появила ся въ берлиньскихъ часописяхъ, що у Вѣдни въ однôмъ зъ монастирѣвъ, зарвала ся ґалєрія и притовкла ажь 15 особъ зъ котрыхъ 6 на смерть. На умысне запытанье наспѣла зъ Вѣдня ôдповѣдь, що на тôмъ нема анѣ слова правды.

— **Противъ поворотови Ієзуитôвъ** до Нѣмеччины, Лютеране страхъ яку пôдносять аґитацію. Не надѣючись однакъ на великій успѣхъ тои аґитаціи межи мужинами, т. з. Евангелицкій Бундъ звертає ся до нѣмокъ, и въ ерфуртской газетѣ заклинає ихъ на все, щобы и они численно пôдписували ся противъ поверненю Ієзуитôвъ, Не треба лѣпшои похвалы для нихъ.

— **Въ Небраска,** (Сполученû державы Америки), выбрано недавно нового ґубернатора. Маючій однакъ уступати ґубернаторъ, анѣ гадавъ уступити мѣсця новому и вынести ся зъ бюра. Тогды впали горожане на добрый способъ, повакручували руры, котрыми огрѣвають ся бюра ґубернаторскû, а упертый ексґубернаторъ сидѣвъ 80 годинъ въ зимнѣ при трѣскучихъ морозахъ въ неогрѣтôмъ бюрѣ Доперва сильне перестудженье ся, приневолило єго до уступленя мѣсця другому.

— **Маркизъ ді Рудіні,** ново именованый презесъ габинету итялійского, числить лѣтъ 54. Вже въ р. 1867 ôдзначивъ ся въ Пальермо, черезъ енергичне а скоре стлумленье бунту соціялистôвъ. Въ року 1868, зôставъ именованый префектомъ провинціи Пальермо, а рôкъ пôзнѣйше обнявъ теку яко министрь справъ внутрѣшныхъ пôдъ президентомъ Менабреа. На становищи тôмъ аувъ ôнъ лишь дуже коротко, бо въ мѣсяць по єго вступленю, ґабинетъ сей упавъ. Виднѣйше выступає ôнъ на аренѣ житя політичного зъ початкомъ осьмои десятки сего столѣтя, а вѣрный своимъ переконанямъ, прилучує ся до правицѣ, котрои презесомъ єсть ôдъ кôлькохъ лѣтъ. Въ часѣ послѣднихъ выборôвъ, выступавъ остро противъ лѣвицѣ и освѣдчивъ ся за програмою Криспіого, котрого часто однакъ поборювавъ. Що до внѣшнои політики, єсть Рудіні всегда приклонникомъ трипримірія. До того числить ся до найбогатшихъ аристократôвъ италійскихъ.

— **Звертаємо увагу** дотычныхъ сферъ на бôльшій надзôръ надъ закономъ о піянствѣ и вышинку горячихъ напиткôвъ. Пишучій тû слова мавъ способнôсть бачити, якъ въ однôмъ зъ подальшихъ шинкôвъ а взглядно реставраціи, четырихъ мальчикôвъ въ вѣку 13 до 15 лѣтъ, зажадало по спорôмъ келишку руму, а опôсля мѣрку тоту повторили двократно Потрôйна така мѣра моглабы звалити зъ нôгъ и сильного мужину, щожь доперво казати о недолѣткахъ. Рѣчею удержуючихъ реставрацій, булобы не допустити до чогось подôбного, а рѣчею властей поліційныхъ, потягати до ôдвѣчательности безсовѣстныхъ шинкарѣвъ.

— **Богатый дѣдъ.** Въ Чикаґо засуджено на 60 днѣвъ арешту Петра Мудлерь за тоє, що збиравъ милостиню. Само въ собѣ не булобы оно нѣчо злогого, єсли бы не то, що згаданый дѣдусь має не менше не бôльше, а лишень 1,800.000 власного маєтку. Давнû лѣта живъ ôнъ зъ жѣнкою въ будѣ, обходячи ся безъ найпотрѣбнѣйшихъ рѣчей и збивавъ за то грошь до гроша. Коли разъ замкнено єго до арешту за волокіцтво, жѣнка єго повѣсила ся зъ розпуки.

— **Зъ Софіи** доносять, що министръ войны усунувъ зъ арміи булгарской команду россійску, а завѣвъ болгарску, а рôвночасно розпорядивъ, що пятехъ офицерôвъ має поѣхати до Турыну, двохъ до Брукселѣ а трехъ до Вѣдня, щобы тамъ ôдбути студія войсковû.

— **Цѣкаве весѣлье.** Вчера, около 5 годины вечеромъ, прійшла на инспекцію поліціи цѣла весѣльна дружина въ букетахъ, зъ молодою на челѣ. На запытанье дижурного комисаря, пояснила молода княгиня, що єсть служащою и має судженого шевця. Вчера мало ся ôдбути вѣнчанье, до котрого приготованя вынесли єѣ надъ 40 зл. Тымчасомъ въ дорозѣ до костела, молодый пропавъ и не можна єго ôдшукати. Опущена голубка просила о помочь поліціи На нещастье однакъ мусѣвъ комисарь заявити, що власть єго не розтягає ся такъ далеко, щобы силою тягнути кого пôдъ вѣнець.

— **Новый доказъ** правдивости шизмы давъ синодъ петербурскій. Ото выдавъ приказъ, силою котрого невиннû жѣнки тыхъ, котрû зостали засудженû и висланû на Сибѣръ зъ позбавленьемъ всякихъ правъ стану, можуть ôддавати ся за отриманымъ ôдъ синоду уневажненьемъ першого супружества. Такои власти въ Церквѣ католическôй на має нѣкто, навѣть и св. Отець не може розлучути того, що Богъ сполучивъ.

— **Въ Россіи окраданье Церквей такъ** розмогло ся, що майже нема такои, до котрои бы не добувались злодѣѣ. Вже 1889 р., миньскій шизматыцкій владыка прикававъ „благочиннымъ" щобы всѣ цѣннѣйши рѣчи зъ каплиць и филіяльныхъ церквей, попереносили до парохіяльныхъ, де може будуть безпечнѣйшû. Не помогло днакъ тоє, бо теперъ знов консисторіи приказують, (Москов. Епарх. Вѣдом. ч. 22), щобы тамъ, де церкви мають цѣннû рѣчи, спонукати надзоры церковнû до справленя чимъ скорше желѣзныхъ кратъ, кованыхъ дверей, ôкôнницъ, сильныхъ замкôвъ, и пр. Страхъ, що за здичилôсть межи тыимъ народомъ „православнымъ" завела ся, коли вже и церковь не находить у него пошанованя. А.... тому нихто другій, но лишь сама „православна" церковь собѣ вина.

Вѣсти епархіяльнû.

Архп. Львôвска.

Канонничну институцію одержали оо.: Іоанъ Товарницкій на Клѣцѣвну и Михалъ Гаврилюхъ на Илôвъ.

ТЕЛЕҐРАМЫ.

29 сѣчня (10 лютого).

Римъ. Новоименованû министры зложили вчера пополудни присягу въ руки короля и нынѣ обôймають урядованье. Изба выслухає въ суботу освѣдченъ ґабинету, а потôмъ буде ôдложена, щобы министерству дати часъ до выпрацьованя предложенъ уставовыхъ.

Римъ. При ôдбираню присяги ôдъ Rudini-ого посередничивъ Криспи, котрый вразъ зъ генералъ-адютантомъ Pallavicini-мъ подписавъ актъ присяги. При ôдбираню присяги ôдъ другихъ министрôвъ интервеніовавъ Rudini и Pallavicini.

Брюкселя. Король приймаючи делегатôвъ рады промышленнои и робôтничои, на запытанье робôтникôвъ, чи хоче вплынути на заведенье загального права голосованя ôдповѣвъ, що має для робôтникôвъ дуже много зичливости, не єсть однакъ диктаторомъ и мусить позволити, щобы въ справѣ тôй цѣлый народъ объявивъ свою гадку. Послѣ Peuple, мавъ король сказати, що робôтники поступують дуже послушно, єсли уважають ся за ôдрубну касту. Такъ король якъ и робôтники суть Бельгійцями, и трудять ся зарôвно хотяй въ рôжныхъ напрямахъ.

Каиръ. Правительство предприняло кроки до выгнаня дервишôвъ зъ Токару. Послѣ донесеня *Бюра Райтера* зъ Суакиму, експедиція призначена до выгнаня дервишôвъ зъ Токару має ся складати зъ войскъ стоячихъ въ Суакимѣ. Войска англійскû не возмуть въ експедиціи удѣлу.

Берлинъ. Царь приймавъ вчера передполуднемъ шефа штабу генерального Шлифена. *Nordd. Allg. Ztg.* заявляє, що иравительство не може въ переговорахъ торговельныхъ зъ Австріею взгляднити всѣхъ интересôвъ партіиныхъ. Отношеня договорнû межи обома цѣсарствами може ся стати осередкомъ уложеня ся зносинъ торговельно-политичныхъ, що може тревало запевнити користи.

Константинополь. Патріярхъ ôдправивъ *Тебе Бога хвалимъ*, зъ причины санкціонованя новыхъ привилеѣвъ патріярхату. Церковь патріярхату була переповнена. Патріярхъ одержавъ дуже много гратуляцій. Нелидовъ зложивъ свои желаня за посередництвомъ ругого драгомана амбасады.

Торгъ збôжемъ.

10 лютого	Львôвъ	Тернополь	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	7.——8.15	7.——7.85	6.70—7.35	7.10—8.30
Жито	5.80—6.35	5.75—6.20	5.60—5.85	6.——6.45
Ячмѣнь	6.——6.75	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Овесъ	6.——6.40	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Горохъ	6.20—9.75	6.——9.—	6.——8.50	6.30—9.75
Выка	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Рѣпакъ	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Хмель	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Конюшина чер	42.—52.—	42.—52.—	45.—51.—	45.—52.—
Конюшина бѣла	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Оковита	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Хмель ôдъ —.— до —.— за 56 кильо.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ одъ —.— до —.— зл.

Одвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

ИНСЕРАТЫ до „Народнои Часописи“ просимо пересылати до конторы пана **ЛЬЕОПОЛЬДА ЛИТЫНЬСКОГО** у Львовѣ, ул. Валова ч. 14. Цѣна стиха въ одноразовôмъ инсератѣ стоитъ 7 кр., при бôльше разовôмъ помѣщеню 6 кр. ôдъ стиха петитового. Пп. Купцѣ и Промышленники, котрî частѣйше будутъ свои оповѣщеня умѣщати, одержуютъ ôдповѣдный рабатъ.

АПТЕКА ПÔДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестилованый, дуже добре дѣлаючій противо зафльегмленя, остроты кровы, недокревности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ перпгого, бо двократно чищеный и дестильованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 80 кр.

Чай фамилійный

½ кильо 1·80 и 2 злр.

Знамениті высѣвки зъ рôжныхъ родôвъ чаю

½ кильо 1·40 и 1·70 злр.

поручає торговля

АЛЬБЕРТА ШКОВРОНА

Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 7.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ
хиньске срѣбло

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

Гербата россійска. — Самовары Тульскі.

поручаютъ:

Предметы служачî до ужитку церковного и домового, ôдповѣднî на **выправы слюбнî, подарунки**, у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ**.

Репарацîи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево**.

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 1—1.

Мешканьцѣ Львова!

можутъ хôснувати ся знаменитымъ вынаходкомъ

проф. Саксльеета

Молоко стерилизоване

пôсля методы того професора) єсть найлѣпшимъ зъ штучныхъ кормôвъ для немовлятъ и заступає цѣлкомъ кормъ грудный.

Дѣти, скормленî тымъ молокомъ не слабуютъ на жаднî слабости жолудковî або кишковî и въ загалѣ не пôдлягаютъ такъ легко слабостямъ.

Цѣна мѣсячного кормленя 180 фляшокъ 7 зл.

Молоко коштує найменше два разы только.

Просиекта и поясненя даромъ. Замовленя пріймає

Контора Льеопольда Литыньского,

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14 (побôчь Центральнои Кавярнѣ).

SANS RIVAL MAGASIN GORSET DE PARIS

у Львовѣ Пляцъ Галицкій ч. 15.

въ гмаху Банку гипотечного поручає правдивî нарязкî **Горсеты дамскî** фишбиновî найновшого фасону теперѣшного сезону зô Штутгарту зъ долгимъ станомъ и короткимъ бедромъ по 4, 6. 6, 8 зр. à la Sirène C. P. à 3·30, 4·50, 5·—, 6·50, — noveauses Corset Stefanie 3·50, 4·—, 5·—, Brykle на 5 гузиковъ. Corset Kirass 36—38—40 цтм, довгій, франц. нитяный Дрелихъ à 3, 3·50, 4, 5, 6. — Corset Panzer 34—36 цтм. довгій франц. нитяный Дрелихъ à 2·50, 3, 4, 5.

Всякî замовленя выконує ся на мѣру. Старî горсеты принимає ся до направы и до чищеня

Всякî замовленя зъ провинцîи выконуютъ ся якъ найскорше.

Оптикъ Р. Ґезанґъ,

б. ельевъ асистентъ и операторъ на окулистичнôй клиницѣ проф. Фухса у Вѣдни.

Львôвъ, ул. Ягайлоньска ч. 2

напротивъ нового гмаху Касы Ощадности.

Хусточки до поса чисто нитянî, тузинъ **2 зр.** и высше поручає: „**Перша краєва фабрика ткацка**, Львôвъ ул. Академицка ч. 2, **Краковъ**, ул. Славковска ч. 1, **Тернополь**, ул. Ґимназіальна ч. 30.

Кефиръ.

Зъ кавказкихъ грибкôвъ незрôвнане средство диететичне, вирабляє фабрыка вырôбôвъ гиґієнично - диететичныхъ **Льеопольда Литиньского** у Львовѣ и высылає щоденно свѣжій, на провинцію въ певныхъ означеныхъ ôдступахъ часу, числячи якъ найтаньше за опакованье.

Кефиръ єсть найлѣпшымъ зъ истнуючихъ средствъ ôдживчыхъ, а въ недугахъ жолудка найрадикальнѣйшимъ лѣкомъ. Цѣна фляшки 15 к., зъ фляшкою 25 кр.

Адреса: Фабрика **Льеопольда Литиньского**, Пекарска 21, або контора Л. Литыньского при ул. Валовôй, ч. 14.

Змѣна льокалю.

Першои Галицкои Торговлѣ обувя ІОАНА ХИРОВИЧА зъ улицѣ Коперника и зъ улицѣ Льва Сапѣги ч. 65 на улицю Валову ч. 5. Всякî замовленя выконують ся въ якъ найкоротшôмъ часѣ. Замовленя зъ провинціи высылаютъ ся ôдворотною почтою. Цѣнники на жаданье франко. Дякуючи Вп. Публицѣ за дотеперѣшнî взгляды, поручаю ся ласкавôй памяти Вп. Публики **Іоанъ Хировичъ** властитель торговлѣ обувя у Львовѣ ул. Валова ч. 5.

Товариство ткачôвъ въ Блажовѣ

поручає вп. чотен. Публицѣ знанî зъ доброты

полотна

чисто льнянî **дымы, ручники, хустки хусточки** бѣлî и кольоровî, **дрелихи, полотенця, оксфорты** и т. д. по цѣнахъ найнизшихъ.

Пробки франко.

Зъ поважаньемъ

Дирекція школы и товариства ткачôвъ въ Блажовѣ.

В. Рыльскій.

Найлѣпшій, бо власного выробу

Булîонъ

заряду **Двора Лапшинъ**

п. Бережаны: кильо
№ 00 зъ труфлями 7 зр. 50 к.
„ I досконалый 6 „ 50 „
„ II знаменитый 5 „ 50 „

Булîонъ сей, узнаный найбôльшими повагами лѣкарскими за найлѣпшій, заступає и перевысшає всякî мясни екстракты заграничнî.

Въ торговляхъ лишень въ формахъ **пôдковы зъ крестомъ** спродаютъ сей булîонъ.

Максимиліянъ Бешлоссъ

лѣкарь и акушеръ,

по шестилѣтнôй практицѣ въ публичнôмъ шпиталю лѣчитъ всякî хоробы входячî въ закресъ медицины, хирургіи и акушеріи специяльно же хоробы невѣстъ.

Мешкає и ординує при улици Жолкôвскôй ч. 29.

Дерево

рѣзане на 3 части 10 цетнарôвъ зъ доставою до дому въ замкненôмъ возѣ 4 зр. 50 кр.

На 4 части рѣзане 4 зр. 70 кр.

5 цетнарôвъ **угля сальонового** въ косткахъ зъ доставою до дому 3 зр. 50 кр.

Зъ причины великого запасу пріймає замовленя

Торговля Важного,

у Львовѣ, улиця Чарнецкого ч. 2. Сягъ букового дерева по 15 зр. зъ доставою.

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тарнополи

поручає

ВИНА

ôдъ злр. 2·50, 3 и 4·30, червонî по 2·50 и 3 злр. Franco бочôлка и порто

Прошу о ласкавî замовленя.

✻ Лефашôвка ✻

каліберъ 16, цѣльно и остро бючa, за 16 злр. продає ся.

Адресъ подасть аґенція „Імпресса“ у Львовѣ.

Яковъ Федеръ

мѣскій лѣкарь и акушеръ

бувшій секундаріюшь общого шпиталя у Львовѣ, осѣвши въ **Устю зеленôмъ**, лѣчитъ всякî слабости въ кругъ медицины и хирургіи входячî.

✻ КАЛЕНДАРЬ ЗДОРОВЛЯ ✻

на рôкъ 1891,

выданый въ польскôмъ языцѣ мѣститъ календаріомъ греческе и латиньске, богато илюстрованый, повенъ цѣкавыхъ розправъ, дотычачихъ збереженя здоровля, посылає

ЛЬЕОПОЛЬДЪ ЛѢТЫНЬСКІЙ,

у Львовѣ, Валова 14,

franco за надосланьемъ **50** кр. а. в.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ улиця Жовкôвска (коло заставы),

поручає знанî зъ доброты своєи и письмами узнаня надгородженî средства курацîйнî, а перше всего:

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, исхіосъ и паралижахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротвôръ, 13 мартя 1890.

Вп. Брониславъ Виткевичь, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апоплексію утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко официялиста приватный и зôставати зъ моєи родинѣ безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, якî менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшій часъ „Нервотону“, препоручуваного въ анопсахъ **„Календаря здоровя Леопольда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣємъ терпячихъ людей. Антоній Новаковскій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.